

Norges vassdrags- og energidirektorat
Postboks 5091 Majorstua
0301 OSLO
nve@nve.no

POSTADRESSE
Skagerak Nett AS
Postboks 80
3901 Porsgrunn

SENTRALBORD
35 93 50 00

TELEFAKS
35 55 97 50

DERES REF.:
201906418

VÅR REF.:
EIGR

SAKSNR.:

ARKIVNR.:

STED/DATO:
15.10.2019

INTERNETT
www.skagerakenergi.no

E-POST
firmapost@skagerak.no

ORG. NR.: 979 422 679 MVA

Skagerak Netts høringsinnspill – Forslag til endring i inntektsreguleringen av nettvirksomheter

Skagerak Nett viser til NVEs forespørsel om innspill på forslag til endring i inntektsreguleringen av nettvirksomheter, og vi takker for invitasjonen til å komme med innspill.

Det aktuelle høringen tar opp forhold av relevans for den pågående digitaliseringen av bransjen, fremtidens nett samt inntektsreguleringens helhet. Hvert av NVEs hovedforslag er kommentert i egne kapitler. Skagerak Netts innspill tar utgangspunkt i viktigheten av en balansert regulering som tilrettelegger for samfunnsmessige rasjonelle løsninger, både på kort og lenger sikt.

1. Håndtering av Elhub-gebyrer

Skagerak Nett støtter forslaget om å dekke Elhub-gebyrene inn gjennom et tillegg til inntektsrammen. Nettselskapene er pålagt å benytte seg av Elhub sine tjenester, og gebyrene er allerede regulert av NVE. Det er derfor unødvendig å ta kostnadene inn i grunnlaget for nettselskapenes effektivitetsanalyse. Nettleie til andre selskap og eiendomsskatt håndteres på en tilsvarende måte.

Endringen er foreslått med virkning fra 1. januar 2020. Samtidig har nettselskapene betalt Elhub-gebyrer også i 2019. Skagerak Nett ber derfor NVE om å se på muligheten for å sikre en kostnadsdekning for slike gebyrer også i 2019.

2. Vektlegging av kostnadsnormen

Skagerak Nett mener at reguleringsmodellen fortsatt ikke er moden nok til å øke vektleggingen av kostnadsnormen til 70 %, og den foreslåtte endringen støttes derfor ikke i denne omgang. Forslaget kan redusere forutsigbarheten i nettselskapenes inntekter, gjøre fordelingen av inntekter mindre rettferdig, svekke investeringsincentivene og i noen tilfeller øke forskjellen mellom det som er rasjonelt ut fra inntektsreguleringens incentiv og samfunnsøkonomi. Dagens mer balanserte 60 % vektning anses å være et kompromiss som balanserer flere hensyn samtidig som kostnadseffektivisering fremmes. Flere forhold underbygger vårt synspunkt, og disse gjennomgås i de kommende avsnittene.

Isolert sett betyr en økt vektlegging av kostnadsnormen at:

- svakheten til modellene som benyttes til å fastsette normen, blir tydeligere
- incentivene gitt av modellene som benyttes til å fastsette normen, blir tydeligere

Ved en økt vektlegging får selskapene som måles som effektive, en bedre avkastning. Samtidig forsterkes ulempen ved å måles som lite effektiv. Både 60 og 70 % vekting av normen gir gode incentiv til kostnadseffektivitet, noe som er viktig. I begge tilfeller overvektes kostnadsnormen.

Det er fornuftig at selskapene har en helhetlig inntektsregulering som gir incentiv til kostnadseffektivitet, kvalitet, innovasjon, o.l., samtidig som den fremmer samfunnsmessig rasjonelle løsninger og en rettferdig inntektsfordeling. En balansert vektlegging av kostnadsgrunnlaget og -normen inngår i dette bildet. Dette skyldes normens oppbygning samt det at modellene kun fanger opp enkelte forhold.

I dag gir effektivitetsanalysemodellene incentiv til å etablere visse nettanlegg. Dette betyr at enkelte nettløsninger kan komme bedre ut enn andre samt driftstiltak, selv om samfunnsøkonomien kan være svakere. Denne uheldige virkningen forsterkes hvis kostnadsnormen vektlegges mer. Dette kan skape ytterligere ulemper for alternativ til nettanlegg i en periode der slike tiltak kanskje burde vært løftet frem / vært underlagt mer nøytrale incentiver.

Nettselskapene har ulike kunder og opererer under forskjellige rammebetingelser. Industrikunder kan kreve et mer kostbart og stivere nett enn andre kunder. Slikt tar dagens modeller lite hensyn til. Flere eksempler finnes, og det er mange forhold som ikke fanges opp av de benyttede modellene. Generelt er det mindre kritisk at modellene ikke er perfekte overfor kostnadsdrivere når det er noe balanse i inntektsrammens vekting av kostnadsgrunnlag og -norm. Å fange opp alt på en god måte er nok krevende.

Effektivitetsanalysen har i seg selv en usikker godhet som det er vanskelig å måle. Et nettselskaps oppgave i det lokale distribusjonsnettet måles med kun tre oppgavevariable (indikatorer), og i rammevilkårskorrekasjonen bruker en variable basert på gjennomsnittstemperatur, gjennomsnittsvind, m.m. Dette er lite treffsikre kostnadsdrivere. Noen skogstyper dekkes, men ikke blandingsskog.

Det er flere forhold som peker i retning av fremtidige modellendringer. NVE har satt i gang flere prosjekter. Et¹ ser på mer eksogene oppgavevariable til bruk i modellen for det lokale distribusjonsnettet. Flere ganske ulike tilnærminger til oppgavevariable finnes, også relativt «nettfrie» varianter som tar utgangspunkt i mer teoretiske modeller. I et annet prosjekt jobber NVE med rammevilkårskorrekasjonen. Mye kan forbedres med dagens løsning. Forbedringsarbeid er i praksis begrenset av kunnskapen, situasjonen, datasettene og metodene som er tilgjengelige på aktuelt tidspunkt. Etter noe tid kommer gjerne nye behov og muligheter frem i lyset. En blir også observant på bieffekter som ikke er tenkt på tidligere. Totrinntilnærmingen til DEA er noe omdiskutert, men det er ikke så mange åpenbare alternativ. For noen år siden vurderte NVE en felles effektivitetsanalysemodell for det lokale og regionale nettet, men dette ble lagt på is. Til sammen indikerer summen av beskrevne forhold at reguleringsmodellen er levende. Hvor gode nye og reviderte tilnærminger eventuelt vil bli er usikkert. Dette underbygger en balansert tilnærming til inntektsrammens vekting av kostnadsgrunnlag og -norm.

Også andre moment underbygger at en bør være varsom med en økt vektlegging av kostnadsnormen. Normene har historisk variert en del og kan gjøre hopp ved f.eks. oppkjøp og fusjoner. En økt vektlegging vil dermed redusere inntektenes forutsigbarhet. Å investere kan bli mer krevende når nettselskapenes inntekter i mindre grad følger kostnadsutviklingen. Et siste moment er reguleringsens inngangsdata. Regnskapsreglene

¹ <https://www.doffin.no/Notice/Details/2019-398293>

kan tolkes og praktiseres på ulike måter. Dette gjelder også revisors tolkning. Forholdet kan bidra til ulikheter, i hvert fall på kortere sikt. Et selskap kan blir målt opp mot referanser som har en praksis selskapet selv ikke kan følge. Betydningen av forholdet øker med vektlegning av kostnadsnormen.

3. Utbetaling ved svært langvarige avbrudd

De nye KILE-satsene for husholdningskunder reflekterer gruppens betalingsvillighet for å unngå avbrudd. I høringsrunden i 2018 gav Skagerak Nett derfor innspill om at KILE- og USLA-ordningene burde sees i sammenheng. Selv om både KILE- og USLA-ordningene begge dekker avbrudd, så er det også noen forskjeller mellom ordningene (med hensyn til utløsende feil i lavspentnettet, avbruddstid samt eventuelt kundegrupper). NVEs forslag forventes å gi en enkel samordning, og vi støtter denne.

Skagerak Nett er positiv til at kompensasjonen skal gis pr. målepunkt, samt til de presenterte nivåene for husholdnings- og hyttekunder. Dette inkludere den kontinuerlige tilnærmingen etter 12 timer.

Det kan oppstå situasjoner i andre netteiere sitt nett som medfører strømbrydd, KILE-kostnader og langvarige avbrudd som rammer Skagerak Netts kunder. Vi foreslår at USLA-ansvaret følger KILE-ansvaret. Dette betyr at den KILE-ansvarlige netteieren også må dekke USLA-kompensasjon til berørte kunder.

I dag må kundene fremme krav om kompensasjon etter USLA-ordningen. Skagerak Nett støtter forslaget om en automatisk utbetaling. En slik løsning vil både være mer kundevennlig og mer rettferdig. I høringen foreslås en utbetalingsfrist på 5 måneder i 2020 og på 12 uker for årene etterpå. Det bør være mulig å søke om en lenger frist enn 12 uker i etterkant av ekstraordinære uværperioder. Etter slike hendelser kan det være mye å rydde opp i, bl.a. i grunnlaget for USLA-kompensasjon.

I høringen skriver NVE at det er «enklere å identifisere berørte sluttbrukere ved AMS». Samtidig gir teksten inntrykk at dette ikke er et krav. Skagerak Nett ønsker å ta utgangspunkt i avbruddsoversikten i DMS og ved behov korrigere ved hjelp av AMS. Alene gir AMS-data en for usikker datakvalitet. «Siste sukk» funksjonen er ikke helt pålitelig, og det er krevende å fange opp unntakstilfellene kun basert på måledata.

Det foreslås å kun gi husholdnings- og hyttekunder rett til USLA-kompensasjon. Boliger kan også ligge under andre næringsgrupper, f.eks. landbruk. Å gjøre en ytterligere grenseoppgang kan imidlertid være krevende. Et alternativ som fremmer likebehandling kan være å tilgodese samtlige kundegrupper med automatisk USLA-kompensasjon etter egnede satser.

4. Økonomisk regulering av systemansvaret

Skagerak Nett støtter forslaget om at Statnetts kostnader relatert til utøvelsen av systemansvaret skal reguleres på en tilsvarende måte som selskapets øvrige kostnader. Dette vil løse utfordringen med å sette en egen norm for systemansvaret, og vil gjøre Statnett i bedre stand til å gjøre gode avveininger mellom investeringer og driftstiltak. Vi vil samtidig påpeke at selskapet har svake incentiver til å redusere kostnadene sammenlignet med resten av bransjen.

Det er viktig at det er samfunnsøkonomi og ikke eventuelle avvikende incentiver i den økonomiske reguleringen som styrer valg av tiltak når situasjoner i andres nett skal håndteres. Forslaget kan tenkes å gi utfordringer hvis Statnett underlegges en strengere incentivregulering, og dette forholdet bør følges opp videre.

Utøvelsen av systemansvaret må preges av åpenhet og transparens. Det skisserte todelte rapporteringen som skal adressere NVEs, aktørenes og offentlighetens behov for innsyn, virker grei og støttes.

5. Kalibreringsmetode i trinn 3

Siden NVE-avkastning på bokførte verdier og lineære avskrivninger inngår i effektivitetsanalysens kostnadsgrunnlag, så reflekterer kostnadsnormen før kalibrering i trinn 3 både effektivitet og anleggsmassens alder. Størrelsen på alderens innflytelse samt variasjoner i denne, er vi usikre på. Hovedhensikten med kalibreringen er å løfte nivået på kostnadsnormen slik at bransjen sikres en avkastning på nivå med NVE-renten. Benyttet metode påvirker samtidig kostnadsnormens balanse overfor ulike kostnadselement (investerings- vs. driftstiltak), hvordan investeringer finansieres (fremmed- vs. egenfinansiering) og miljøet for investeringer.

Skagerak Nett har forståelse for NVEs foreslåtte kalibreringsmetode for trinn 3. Vi ser et behov for en kalibrering som over tid gir en bedre balanse mellom drifts- og investeringstiltak samt egen- og fremmedfinansierte investeringer. En kalibrerings-tilnærming basert på totale kostnader (summen av drift og vedlikehold, kapital, nettap og KILE, inkludert fremmedfinansiert kapital), kan imøtegå dette. Tilnærmingen gir imidlertid en økt tidsforsinkelse mellom kostnader og inntekter i investeringenes kontantstrømmer sammenlignet med dagens tilnærming, noe som reduserer nåverdiene. Sistnevnte og en eventuell håndtering innenfor reguleringen bør vurderes i noe større grad. Det er viktig at det ikke blir for krevende å investere i en periode der samfunnet elektrifiseres og mye av nettet må fornyes. Samtidig er det også viktig at reguleringen er balansert og imøtegår nye og eksisterende driftstiltak. En eventuell økt vektlegging av kostnadsnormen, Skagerak Netts synspunkt er presentert i kapittel 2, vil øke betydningen av kalibreringsmetoden.

Skagerak Nett kan ikke støtte NVEs andre alternativ, kalibrering basert på kostnadsnorm. Metoden vil skape et krevende miljø for investeringer.

6. Skille mellom regionalt og lokalt distribusjonsnett

Forslaget innebærer en entydig og mer likeverdig håndtering av enkelte anlegg på stasjoner i det regionale nettet, og Skagerak Nett er positiv til dette. Aktuelle anleggstyper passer best inn i inntektsrammemodellen for det regionale nettet.

Flere anlegg bør imidlertid inkluderes i det regionale nettet. Dette skyldes anleggenes funksjon og/eller en tett kostnadsmessig kobling med eksisterende anlegg innenfor nettnivået. Skagerak Nett viser til underlaget som tidligere er delt med NVE samt møtet som er planlagt senere i høst.

7. Ny forvaltningspraksis for pilot- og demoprojekter

Flere av høringens forslag skal tilrettelegge for pilot- og demoprojekter. Skagerak Nett er positive til disse. Samtidig har vi noen kommentarer og forbedringsforslag.

Det foreslås en egen godkjenningsordning for pilot- og demoprojekter som «faller litt igjennom» i forhold til eksisterende godkjenningsordninger. Terskelen i finansieringsordningen for FoU bør imidlertid fortsatt være høy. Den skisserte planen for prosjektvurdering virker grei. Den involverer flere representanter fra NVE, en behovsavhengig bruk av ekstern kompetanse samt en vurdering støtteverdiget basert på prosjektkvalitet og forskningsgrad. I forhold til søknadsprosessen, bør søker først prøve seg på eksisterende ordninger, eller holder det at søker begrunner hvorfor prosjektet ikke passer innenfor i disse?

Det kan være kostbart å gjennomføre pilot- og demoprojekter, og det er derfor rasjonelt å utnytte disse best mulig. En tilnærming er å la de inngå i økosystem av relevante FoU prosjekter. Dette fordrer at det er plass til en slik satsning innenfor FoU-rammen.

Dagens FoU-ordning har en ramme på 0,3 % av nettselskapets avkastningsrunnlag. Rammen disponeres av en levende portefølje med prosjekter. Nye kommer til samtidig som eldre ferdigstilles. Det er dermed ikke et enkelt prosjekt som gjør at rammen brukes opp.

Skagerak Nett forstår NVEs forslag slik at et selskap kan søke om en tidsavgrenset dispensasjon for et konkret pilot- eller demoprojekt helt uavhengig dagens bruk av FoU-rammen. Gir NVE dispensasjon, så kommer pilot- eller demoprojektet inn under FoU-ordningen uten at det «spiser» av selve rammen. Et selskap kan søke for flere pilot- eller demoprojekt, men dispensasjonen gis pr. prosjekt. Dette er en grei løsning. Et alternativ ville vært å økt FoU-rammen samtidig som deler ble øremerket til pilot- og demoprojekter, og eventuelt fellesfinansierte prosjekter.

Til slutt ønsker vi å gi et tilleggsinnspill. I dag har finansieringsordningen for FoU en årlig ramme. Samtidig er selskapenes prosjektportefølje levende. For å bedre kunne håndtere variasjoner over år ser Skagerak Nett behov for en «mer- og mindrekostnadsordning». Dette ville gjort rammen mer fleksibel.

***

Hvis det er ønskelig, så stiller Skagerak Nett gjerne for å utdype våre synspunkt.

Vennlig hilsen
for Skagerak Nett AS

Eivind Gramme
Sivilingeniør, Rammevilkår

